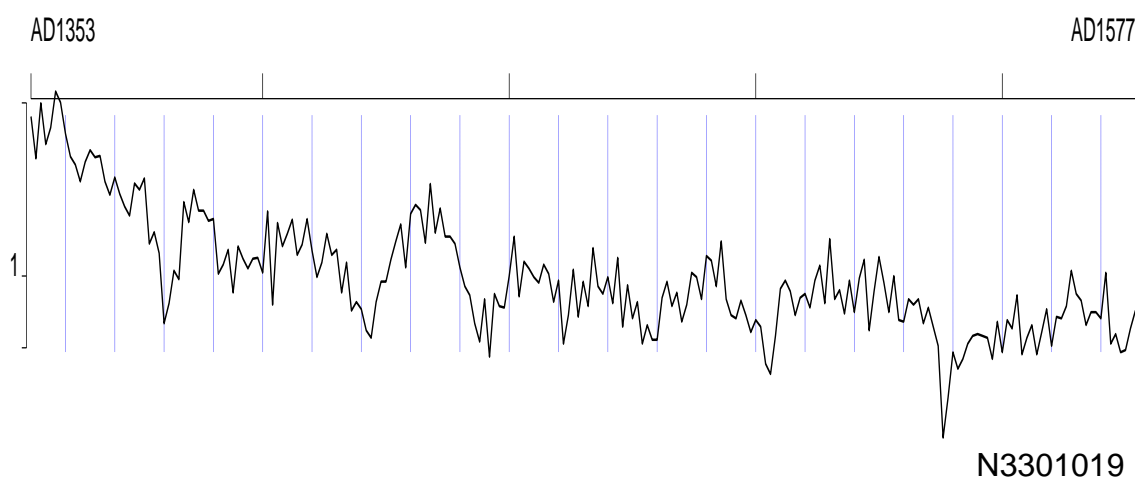

Dendrokronologisk undersøgelse af prøver udtaget fra tømmer fremkommet ved arkæologisk udgravning i Oslo, ”Bispegata Kollektivtiltak”

NNU Rapport 12 – 2020

Niels Bonde

Nationalmuseet
Bevaring og Naturvidenskab
Miljøarkæologi og Materialeforskning
Dendrokronologi

Oslo, Norge

”Bispegata Kollektivtiltak”

Fylke: Oslo

Kommune: Oslo

Gnr./Bnr.: 250/45

Koordinater: 59.90824N/10.76807E (EU89)

Opdragsgiver: NIKU ved Michael Derrick og Nationalmuseet

Dendrokronologisk undersøgelse

Formål: Datering

Træart: *Pinus sylvestris* (fyr)

Prøvetagning: NIKU

Laboratorieundersøgelse: Orla H. Eriksen og Niels Bonde.

NNU j. nr.: A9419. Februar 2020.

Publicering

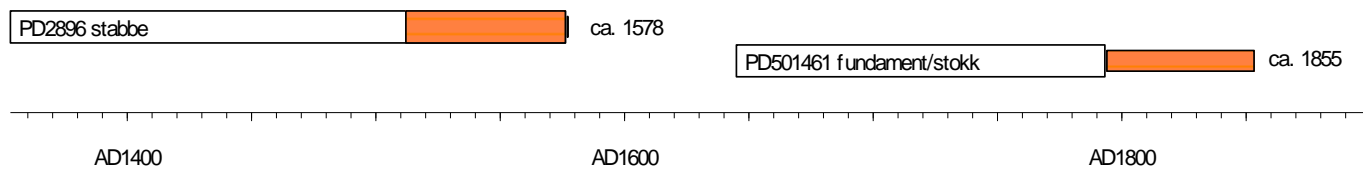
Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt evt. laboratoriet for yderligere oplysninger mm. Rapporten kan endvidere lastes ned fra hjemmesiden www.nnuweb.dk, under Dendrokronologi, Rapporter.

Tømmer fra arkæologisk udgravning

To prøver er undersøgt. Begge af fyr (*Pinus sylvestris*), (det. *Claudia Baittinger*). Begge har splintved bevaret og formentlig ”Waldkante” (træets sidstdannede årring). Begge prøver er dateret.

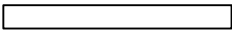
Prøve nummereret N3301019 omfatter 225 målte årringe, heraf 65 i splintved. Sandsynligvis med waldkante bevaret. De bevarede årringe dækker perioden 1353 – 1577. Prøven stammer fra et træ, der formentlig er fældet ca. 1578.

Oslo - "Bispegata Kollektiviltak"

signatur

Dateringsdiagram.

	kerneved
	splintved
	kerneved ikke målt
	splintved ikke målt

Prøve nummeret N3301029 omfatter 150 målte årringe. Kerneved/splintved grænse. Hertil formentlig ca. ekstra 60 årringe i splintved med Waldkante bevaret. Årringene i splintveddet er ikke målt, men forsøgt talt; ekstrem smalle år. De målte årringe dækker perioden 1645 – 1794. Korrigeres der for de ikke målte årringe i splintveddet, kan det beregnes, at prøven formentlig stammer fra et træ, der er fældet vinterhalvåret ca. 1855.

kurver	-	-	N3301019	N3301029	
-	start	dates	AD1353	AD1645	
-	dates	end	AD1577	AD1794	
N Aaseral NB02	AD1223	AD1857	5.39	2.23	N Aaseral
VA_2011_3	AD1223	AD1879	6.92	3.24	N Vest-Agder med Aaseral
VAuAaseralPISY2	AD1353	AD1936	5.46	3.25	N Vest-Agder uden Aaseral
aam01 indland	AD1254	AD1744	5.84	3.70	N AAm01 Aust Agder indl.
99200010	AD871	AD1986	4.09	3.85	N OESTLANDET
Hedmark	AD1356	AD1852	4.47	4.38	N Hedmark mk
nomk0501	AD1319	AD1856	3.52	3.54	N BUSKERUD
nomk0707	AD1223	AD1852	5.91	3.90	N Telemark
Oslo2014	AD947	AD1554	5.50	\	N Oslo 2014 TT

Tabel. Absolut datering. *t*-værdier for krydsdatering med referencekurver for fyrretræ fra Norge. For *t*-værdier, se Baillie & Pilcher, 1973.

Referencer:

Ved undersøgelsen er der, udover laboratoriets egne grund- og referencekurver anvendt kurver, som er stillet til rådighed af Thomas S. Bartholin (Scandinavian Dendro) og Terje Thun (NTNU).

Baillie, M.G.L. & J.R.Pilcher, 1973: A simple cross-dating program for tree-ring research. *Tree-Ring Bulletin* 33, pp. 7-14.

Katalog

n3301019.d

A9419 Bispegata Kollektivtiltak Stabbe PD 2896

Raw Ring-width PISY data of 225 years length

Dated AD1353 to AD1577

65 sapwood rings and prob. bark surface

Average ring width 116.03 Sensitivity 0.23

Felling: c. AD1578

n3301029.d

A9419 Bispegata Kollektivtiltak fundament/stok PD501461

Raw Ring-width PISY data of 150 years length

Dated AD1645 to AD1794

h/s boundary present+extra 60 sapwood rings - prob. bark surface

Average ring width 54.55 Sensitivity 0.17

Felling: c. AD1855

Beskrivelse av dendrokronologiske prøver fra Bisepegata Kollektivtiltak

Liste over prøvene

Prøvenummer	Objektnummer	Beskrivelse	Prosjektnummer
2896	2814	Stabbe	1021443
501461	4000	Fundament/stokk	1021637

Prøve 2896

Prøven er tatt fra objekt 2814, en stabbe, trolig en hjørnestabbe til en bygning basert på størrelsen. Grovt avrettet i bunnen med øks. Knekt/råtnet bort i toppen, ellers i god stand.

Antageligvis fra middelalderen.

IMG_1072 (Kamera 4) viser stabben *in situ*.

IMG_0477 (Kamera 3) viser prøve 2896.

Prøve 501641

Prøven er tatt fra en stukk fra flåtefundament under steinmur SA4000, som er grunnmuren til en bygård fra 1800-tallet. Mulig at fundamentet og nedre sjikt er eldre.

Antageligvis fra 1800-tallet.

IMG_0199 (Kamera 1) viser stukkene under steinmur SA4000.

IMG_1439 (Kamera 4) viser stokkene etter at de er hentet opp fra under bakken.

IMG_1445 (Kamera 4) viser prøve 501461.